

§ 53. *Verbul*. La persoana a III-a singular și plural prezent (viitor perfectiv) se constată, ca și la lipovenii din celelalte colonii situate în Bucovina și Moldova¹, *exclusiv* desinența -t (iar nu -t').

§ 54. La persoana a III-a plural verbele de conjugarea a II-a au desinența neaccentuată /-ut/, iar nu /-at/. De ex., *pr'ixód'ut* «(ei) vin», *mól'uca* «(ei) se roagă» etc.

§ 55. În paradigma verbelor de conjugarea a II-a se observă cazuri frecvente de refacere, prin analogie cu formele majoritare, a consoanelor alterate în protoslavă de -j- (< -i- tematic) de la persoana întâi, precum și unificări de accent. De ex., *l'úb'u*, *xód'u*, *xóč'u* etc. Adesea vorbitorii șovăie în privința temei și accentului acestor verbe. Astfel, A.A. spune, de la un moment la altul, când *čavar'ú*, când *čavór'u* «(eu) vorbesc». Fenomenul e cunoscut și în graiurile ruse convergente.

SINTAXA

§ 56. În sistemul sintactic al graiurilor ruse, considerate în ansamblul lor, locul principal revine nu particularităților dialectale, ci trăsăturilor *comune*, cunoscute și limbii ruse literare contemporane². Marea asemănare dintre structurile sintactice ale diverselor graiuri ruse este caracteristică, în primul rând, pentru cele meridionale³, de care ține, prin întreaga sa fizionomie, și graiul de la Climăuți.

Cu toate acestea, am notat câteva construcții sintactice necunoscute în limba rusă literară contemporană.

§ 57. Sintagmelor prepoziționale cu /iz/ din limba comună le corespund aici sintagme cu prepoziția /s/ (+ genitivul). De ex.: *káp'ica s_r'émn'a* «ogläji de curea», *kóușyk z'd'é'r'iva* «căuș de lemn», *vijšol s_xáty* «Am ieșit din casă» etc.

§ 58. Se constată cazuri de folosire a gerunziului în funcție de predicat: *byl_vjrp'imšy* «Băuse» («Era băut»), *my pr'ivjškšy* «Sintem obișnuiți», *aná razv'ómšy* «(Ea) a divorțat» etc.⁴

§ 59. Subordonatele circumstanțiale *cauzale* se introduc prin conjuncția /bo/ «căci», «fiindcă», iar cele *finale* — prin /ábi/ «ca să»: *l'ažjt ba_farát* «Stă culcat, căci e bolnav»; *m'at'óm, aby_č'ista_bylò* «Măturam, ca să fie curat».

§ 60. Coordonarea adversativă se exprimă nu numai prin conjuncțiile /a/ și /no/, ci și prin /a'l'i/, ca în: *mačú, a'l'i_búkvy dúža m'élk'ijí* «(Ba) pot (să citește), însă literele sînt foarte mărunte!»

¹ Vezi articolul nostru *Место славянских говоров на территории РНР в системе славянских языков и их значение для славянской диалектологии*, în Rsl, IX, București, 1963, p. 198.

² Vezi despre aceasta I. B. Kuzmina și E. B. Nemcenko, *О синтаксических различиях русских говоров*, în «Slavia», tomul XXXI (1962), p. 9.

³ Vezi S. I. Kotkov, *Опыт изучения орловских говоров*, în «Вопросы языкознания», nr. 5/1952, p. 131.

⁴ Vezi, despre aceasta, de ex., F. P. Filin, *Заметки о записях материала по синтаксису*, în «Бюллетень диалектологического сектора русского языка», Moscova-Leningrad, nr. 4 din 1948, p. 36; V. I. Borkovski, *Использование диалектных данных в трудах по историческому синтаксису восточнославянских языков*, Moscova, 1958, p. 30 ș.u.